

ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

Борисюк О.М.

старший викладач,

Львівський державний університет внутрішніх справ

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЛОКУСУ КОНТРОЛЮ НА ПРОФЕСІЙНО-УПРАВЛІНСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Однією із особистісних особливостей, що значною мірою впливає на успішність управлінської діяльності працівників поліції є локусу контролю. Локус контролю – це якість, що характеризує схильність людини приписувати відповідальність за результати своєї діяльності зовнішнім силам: випадку, долі, фатуму, оточуючим людям, обставинам (екстернальний, зовнішній локус контролю) або власним здібностям і зусиллям (інтернальний, внутрішній локус контролю) [3].

Проаналізуємо здійснений кореляційний аналіз між шкалами методик: 1) «Локус контролю» О.Г. Ксенофонтової [2], яка включає шкали: загальна інтернальність, інтернальність у сфері досягнень, інтернальність у сфері невдач, інтернальність у сфері професійної діяльності, інтернальність в сфері міжособистісних відносин; 2) «Аналіз своїх обмежень «Ви самі» К. Вудкок, Д. Френсіс [1], яка включає шкали: здатність управляти собою, чіткі цінності, чіткі особисті цілі, триваючий саморозвиток, хороші навички вирішення проблем, творчий підхід, вміння впливати на оточуючих, розуміння особливостей управлінської праці (основних завдань, функцій та вміння брати на себе відповідальність), здатність керувати, вміння навчати, вміння налагодити групову роботу (здійснювати конструктивний вплив на трудовий колектив).

Психодіагностичному обстеженню підлягали працівники поліції за кількістю – 35 осіб. Дослідження було проведено на добровільних засадах за процедурою групового обстеження. Статистична обробка отриманих даних проводилася за допомогою статистичного пакету програм Microsoft Excel, SPSS – 21.0.

За допомогою кореляційного аналізу, було з'ясовано, що чим вищі показники за шкалою інтернальності у сфері досягнень, тим

вищою буде у полісменів здатність керувати іншими. Працівник поліції, який вважає себе причиною власних досягнень і готовий докладати зусиль для досягнення позитивних результатів буде розуміти особливості управлінської праці, матиме сформовані чіткі особисті цілі, вмітиме впливати на оточуючих та володітиме здатністю керувати колективом (див. рис. 1).

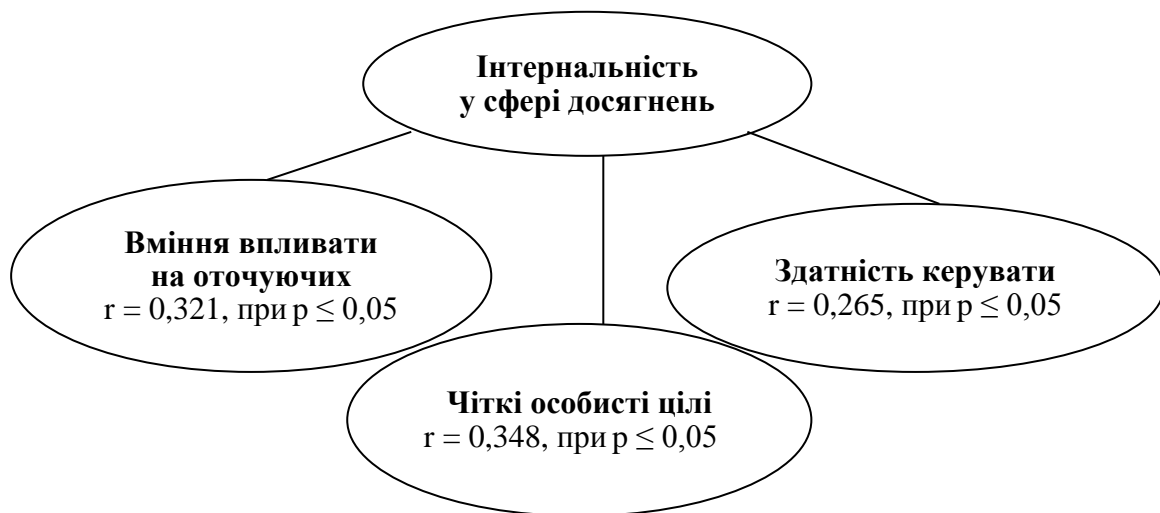

Рис. 1. Взаємозв'язки інтернальності у сфері досягнень з управлінськими здібностями

Крім цього, виявлено, що чим більше полісмени будуть відчувати свою відповідальність за ті невдачі, які вже відбулися або ще можуть відбутися в їхньому житті, тим більше вони будуть схильні ставити чіткі особисті цілі та цінності, впливати на оточуючих та налагоджувати групову роботу (див. рис. 2).

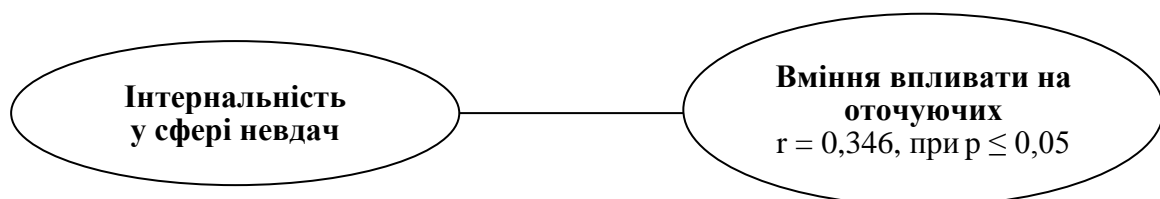

Рис. 2. Взаємозв'язки інтернальності у сфері невдач з управлінськими здібностями

Виражена у полісменів схильність до самозвинувачення підвищує рівень володіння навичками управління. Зокрема, вони ставлять перед собою чіткі особисті цілі, здійснюють самоаналіз, надають перевагу новаторським рішенням та вміють налагоджувати групову роботу (див. рис. 3).

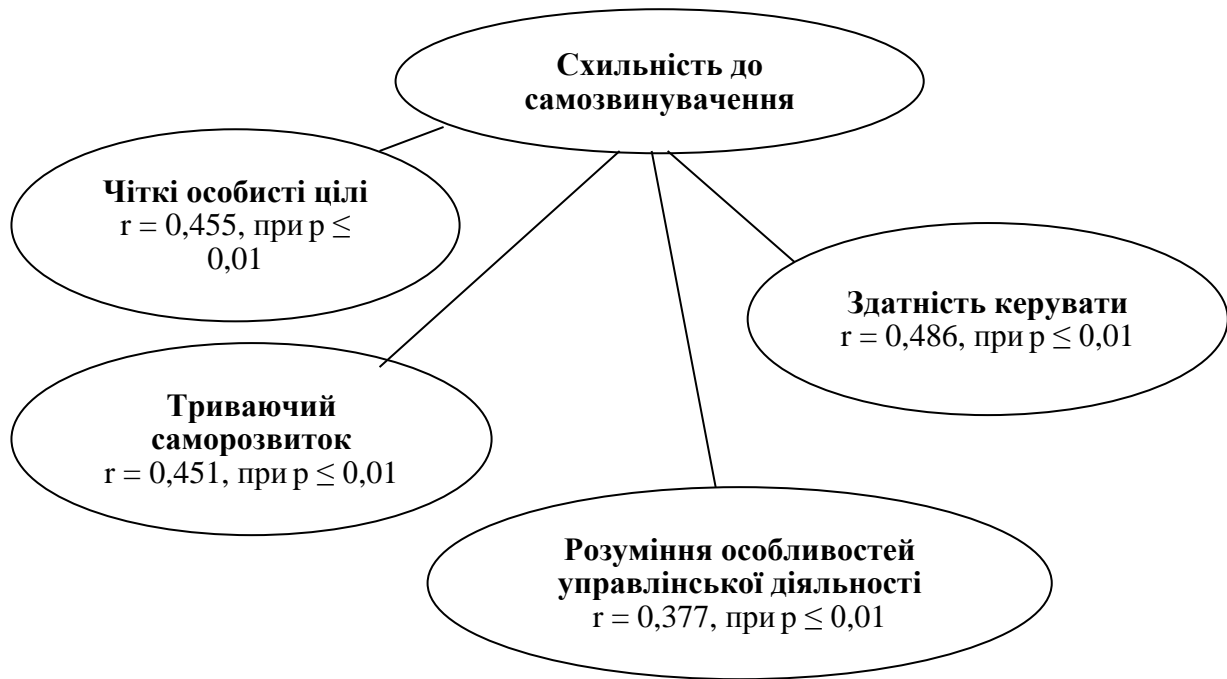

Рис. 3. Взаємозв'язки схильністю до самозвинування з управлінськими здібностями

Якщо полісмен розуміє, що результати, які отримуються залежать від якості його власних дій, приймає відповідальність на себе в сфері соціальних відносин, то це покращує його здатність до набуття, оновлення та розвитку знань, умінь, адаптації до змін в оточуючому середовищі. Він схильний ставити чіткі цілі, володіє хорошими навичками вирішення проблеми та вміло керує колективом.

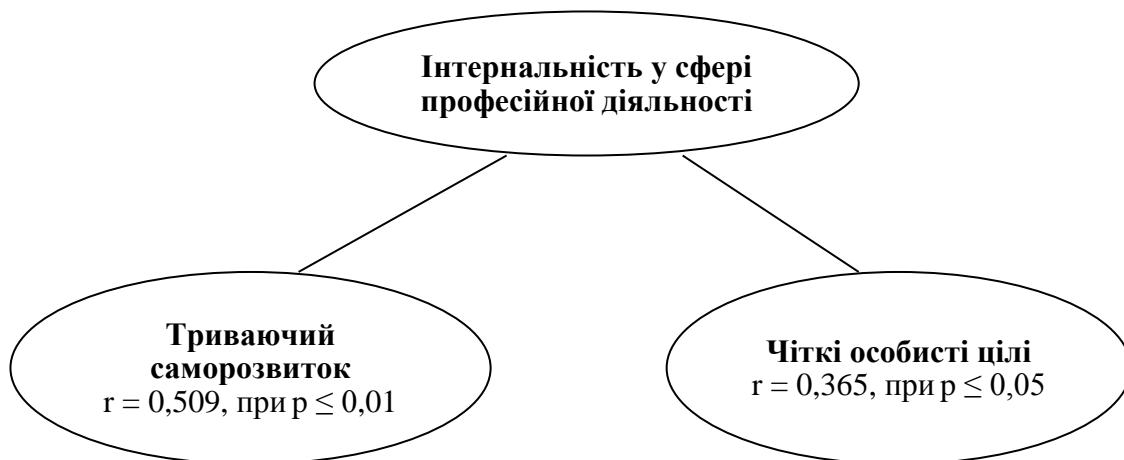

Рис. 4. Взаємозв'язки інтернальності у сфері професійної діяльності з управлінськими здібностями

Професійно-процесуальний аспект інтернальності, наявність розвинених навичок забезпечення процесу професійної діяльності дозволить працівнику поліції ефективно здійснювати керівництво, розв'язувати проблеми та надавати перевагу новаторським рішенням.

Якщо полісмен вважає себе (і, можливо, дійсно є) досить компетентним в міжособистісних відносинах, то це підвищує його здатність до саморозвитку та досягнення успіху в управлінській діяльності. Схильність брати на себе відповідальність як за позитивні, так і за негативні варіанти сформованих міжособистісних відносин сприятиме його постійному розвитку та прагненню вчитися на помилках (див. рис. 5).

Рис. 5. Взаємозв'язки компетентності в міжособистісних відносинах з управлінськими здібностями

Крім цього, виявлено зворотні кореляційні зв'язки між шкалою заперечення активності та всіма шкалами управлінської компетентності. Домінування у працівників поліції екстернальності, переконання про роль зовнішніх сил в їхньому житті, про нерозумність, непотрібність і безглуздість здійснення активності, яка є нездатною привести до позитивного результату сприятиме зниженню здатності до управління, пригніченню особистого саморозвитку та розвитку творчого потенціалу, труднощів при вирішенні проблем. Чим більше полісмени проявляють готовність до самостійного планування, прийняття відповідальності, здійснення діяльності пов'язаної з подоланням труднощів, тим більше зростатимуть показники здатності до управління.

Отже, якщо працівники Національної поліції є інтерналами, тобто з внутрішнім типом локусу контролю, то це сприятиме

постановки ясних і обґрунтованих цілей, постійному саморозвитку, взаєморозумінню та здійсненню впливу на інших.

Список використаних джерел:

1. Вудкок М., Фрэнсис Д. Раскрепощенный менеджер: Для руководителя-практика / М. Вудкок, Д. Фрэнсис. – М., 1991. – С. 292–293, 294–302.

2. Ксенофонтова Е. Г. Исследование локализации контроля личности – новая версия методики «Уровень субъективного контроля» / Е. Г. Ксенофонтова // Психологический журнал. – 1999. – Т. 20. – № 2.

3. Rotter J. B. Some problems and misconceptions related to the construct of internal versus external control of reinforcement / J. B. Rotter // Journal of Consulting and Clinical Psychology. – 1975. – Vol. 43. – P. 56-67.